

|                                              |   |
|----------------------------------------------|---|
| Ad Lectorem ( <i>Radosław Rusnak</i> ) ..... | 7 |
|----------------------------------------------|---|

## ARTYKUŁY I ROZPRAWY

|                                                                                                                                                                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ivan Gavryliuk (Warszawa), FORMOWANIE I LICZEBNOŚĆ WOJSK NADWORNÝCH W RZECZYPOSPOLITEJ W POŁOWIE XVII W. (NA PRZYKŁADZIE ODDZIAŁÓW PRYWATNYCH KSIĘCIA WŁADYSŁAWA DOMINIKA ZASŁAWSKIEGO-OSTROGSKIEGO) .....                   | 11  |
| Piotr Kroll (Warszawa), ROLA ELITY KOZACZEJ W HETMANACIE I JEJ POGLĄDY NA SPOŁECZNO-POLITYCZNY USTRÓJ PAŃSTWA KOZACKIEGO W II POŁ. XVII W. ....                                                                              | 23  |
| Rostysław Radyszewski (Kijów), BAROKOWA ERUDYCJA STEFANA JAWORSKIEGO W PANEGIRYKU <i>ARCTOS ET ANTARCTOS</i> .....                                                                                                           | 63  |
| Olena Bai (Łuck), SYSTEM KSZTAŁTOWANIA OBRAZÓW W BAROKOWEJ POEZJI MORALIZATORSKIEJ DANIELA BRATKOWSKIEGO .....                                                                                                               | 75  |
| Ewa-Rot-Buga (Warszawa), <i>SIELANKI NOWE RUSKIE</i> JÓZEFA BARTŁOMIEJA ZIMOROWICA JAKO TWÓRCZY DIALOG Z KONWENCJĄ BUKOLICZNĄ .....                                                                                          | 93  |
| Tomasz Ślęczka (Wrocław), JAN WŁADYSŁAW POCHOBUT ODLANICKI W DRODZIE DO JAWOROWA. ODCINEK RUSKI .....                                                                                                                        | 111 |
| Krzysztof Fordoński (Warszawa), PRZEKŁADY ODY <i>AD CAESAREM PAUSILIPPIUM</i> MACIEJA KAZIMIERZA SARBIEWSKIEGO W CZASIE ANGIELSKIEJ WOJNY DOMOWEJ – ANALIZA PRZYPADKU .....                                                  | 137 |
| Dariusz Dybek (Wrocław), DLACZEGO „WRODZONĄ JAKĄŚ NIENAWIŚĆ MAJĄ MIĘDZY SOBĄ TO DWOJE ZWIERZĄT NIEMYCH – ORZEŁ I ŻÓŁW”..., CZYLI O SPORZE ARCHANIOLA MICHAŁA Z LUCYFEREM (NA PODSTAWIE KAZANIA SZYMONA STAROWOLSKIEGO) ..... | 153 |
| Mirosław Grzegórzek (Wola Rzędzińska), MIEJSCE TWÓRCZOŚCI DANIELA NABOROWSKIEGO W WYBRANYCH DOKUMENTACH PROGRAMOWYCH DO JĘZYKA POLSKIEGO W XX I XXI WIEKU .....                                                              | 169 |

## INEDITA I PROBLEMY INEDITÓW

|                                                                                                                                                     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Barbara Dzierżanowska (Warszawa), RUSKA PIEŚŃ POLITYCZNA O RZEZI HUMAŃSKIEJ .....                                                                   | 185 |
| Norbert Pilarz (Wrocław), SATYRA NA CHYTRYCH DWORZAN – EDYCJA ANONIMOWEJ <i>UCHWAŁY DWORSKIEJ NA TATARY</i> Z 1614 ROKU .....                       | 191 |
| Walentyna Sobol (Warszawa), LIST FILIPA ORLIKA DO KRÓLA STANISŁAWA LESZCZYŃSKIEGO W RĘKOPIŚMIENNYM <i>DIARIUSZU PODRÓŻNYM</i> Z LAT 1720-1736 ..... | 211 |

## OMÓWIENIA WYSTAW

|                                                                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Kamil Frejlich, Piotr Skowroński (Warszawa), <i>HAEC DOMUS...</i> , CZYLI O ŁĄŻNI LUBOMIRSKIEGO NA MARGINESIE WYSTAWY W ŁAZIENKACH KRÓLEWSKICH ..... | 225 |
| Agnieszka Żurek (Wrocław), WIĘCEJ NIŻ WSTAŻKI. O WYSTAWIE <i>SZALEŃSTWO ROKOKA! FASCYNACJA ROKOKIEM NA ŚLĄSKU (XVIII-XXI W.)</i> .....               | 232 |

## OMÓWIENIA I PRZEGLĄDY

|                                                                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Jacek Głażewski (Warszawa), LUDOWY ZWROT CZY SZLACHECKI RESENTYMENT? .....                                                                                                                    | 239 |
| Barbara Niebelska-Rajca (Warszawa), POZA KLASYCYZMEM. CZTERY ODMIANY ANTYKLASYCYZMU W UJĘCIU <i>A COMPANION TO ANTICLASSICISMS IN THE CINQUECENTO</i> .....                                   | 246 |
| Marek Prejs (Warszawa), CZY LWÓW MOŻE BYĆ ARKADIĄ? UWAGI NA MARGINESIE KSIĄŻKI EWY ROT-BUGI <i>LWOWSKA ARKADIA. STUDIUM O „SIELANKACH NOWYCH RUSKICH” JÓZEFA BARTŁOMIEJA ZIMOROWICA</i> ..... | 256 |
| Estera Lasocińska (Warszawa), „WYPŁYŃ NA GŁĘBIĘ”. ROZWAŻANIA O POLSKICH KALWARIACH .....                                                                                                      | 260 |

## RECENZJE I NOTY

|                                                                                                                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| RECENZJA SERII WYDAWNICZEJ PRAC WYDANYCH Z ARCHIWUM UNIwersYTETU JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE W OPRACOWANIU MACIEJA FRANZA ( <i>Miroslaw Nagielski</i> ) .....             | 265 |
| „BY JĘZYK UKRAIŃSKI BRZMIAŁ W WARSZAWIE SILNYM GŁOSEM”. HISTORIA BŁĘKITNEGO OKRĘTU WIDZIANA OCZAMI JEGO TWÓRCÓW I DZIAŁACZY ( <i>Anna Horniatko-Szumilowicz</i> ) ..... | 273 |

## KRONIKA

|                                                                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| NABOROWSKI. POETA – TŁUMACZ – EPISTOLOGRAF – UCZESTNIK WIELKIEJ HISTORII, Konferencja naukowa, Warszawa, 23 listopada 2023 r. ( <i>Ewa Rot-Buga</i> ) .....                                   | 279 |
| GOŚCINNOŚĆ W LITERATURZE – GOŚCINNOŚĆ LITERATURY, Konferencja naukowa z serii „Kolokwia staropolskie”, Kazimierz nad Wisłą, 3-5 czerwca 2024 r. ( <i>Iwona Kalamon</i> ) .....                | 282 |
| POLSKA – UKRAINA – RZECZPOSPOLITA. STAN BADAŃ – NOWE WYZWANIA I PERSPEKTYWY. Polsko-ukraińska konferencja naukowa, Płońsk, 16-17 listopada 2024 r. ( <i>Teresa Chynczewska-Hennel</i> ) ..... | 285 |

## KRONIKA UW

|                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Z ŻYCIA UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO (styczeń 2022 – grudzień 2023) ( <i>Radosław Rusnak</i> ) ..... | 291 |
| NOTY O AUTORACH .....                                                                              | 293 |

# CONTENTS

|                                              |   |
|----------------------------------------------|---|
| Ad Lectorem ( <i>Radosław Rusnak</i> ) ..... | 7 |
|----------------------------------------------|---|

## DISSERTATIONS AND ESSAYS

|                                                                                                                                                                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ivan Gavryliuk (Warsaw), THE FORMATION AND NUMBERS OF THE PRIVATE ARMIES IN THE POLISH-LITHUANIAN COMMONWEALTH IN THE MID-17 <sup>TH</sup> CENTURY (BASED ON THE EXAMPLE OF THE PRIVATE UNITS OF PRINCE WŁADYSŁAW DOMINIK ZASŁAWSKI-OSTROGSKI) ..... | 11  |
| Piotr Kroll (Warsaw), THE ROLE OF THE COSSACK ELITE IN THE HETMANATE AND ITS VIEWS ON THE SOCIO-POLITICAL SYSTEM OF THE COSSACK STATE IN THE SECOND HALF OF THE 17 <sup>TH</sup> CENTURY .....                                                       | 23  |
| Rostysław Radyszewski (Kyiv), BAROQUE ERUDITION OF STEFAN JAWORSKI IN PANEGYRIC <i>ARCTOS ET ANTARCTOS</i> .....                                                                                                                                     | 63  |
| Olena Bai (Lutsk), IMAGE SHAPING SYSTEM OF MORALIZING POETRY IN DANIEL BRATKOWSKI'S WORKS .....                                                                                                                                                      | 75  |
| Ewa-Rot-Buga (Warsaw), <i>SIELANKI NOWE RUSKIE</i> BY JÓZEF BARTŁOMIEJ ZIMOROWIC AS A CREATIVE DIALOGUE WITH THE BUCOLIC CONVENTION .....                                                                                                            | 96  |
| Tomasz Ślęczka (Wrocław), JAN WŁADYSŁAW POZOBUT ODLANICKI ON HIS JOURNEY TO JAWORÓW. RUTHENIAN PART .....                                                                                                                                            | 111 |
| Krzysztof Fordoński (Warsaw), TRANSLATIONS OF THE ODE <i>AD CAESAREM PAUSILIPPUM</i> BY MACIEJ KAZIMIERZ SARBIEWSKI DURING THE ENGLISH CIVIL WAR – A CASE STUDY .....                                                                                | 137 |
| Dariusz Dybek (Wrocław), WHY „THERE IS INNATE HATRED, BETWEEN THESE TWO MUTE ANIMALS – THE EAGLE AND THE TURTLE”..., OR ABOUT THE DISPUTE OF ARCHANGEL MICHAEL WITH LUCIFER (BASED ON THE SERMON BY SZYMON STAROWOLSKI) .....                        | 153 |
| Mirosław Grzegórzek (Wola Rzędzińska), THE PLACE OF DANIEL NABOROWSKI'S WORK IN SELECTED CURRICULAR DOCUMENTS FOR POLISH LANGUAGE STUDIES IN THE 20 <sup>TH</sup> AND 21 <sup>ST</sup> CENTURIES .....                                               | 169 |

## UNEDITED WORKS AND RELATED PROBLEMS

|                                                                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Barbara Dzierżanowska (Warsaw), RUTHENIAN POLITICAL SONG ON THE MASSACRE OF UMAN .....                                               | 185 |
| Norbert Pilarz (Wrocław), SATIRE ON WILY COURTIER – AN EDITION OF ANONYMOUS <i>COURT RESOLUTION ON THE TARTARS</i> OF 1614 .....     | 191 |
| Walentyna Sobol (Warsaw), LETTER FROM FILIP ORLIK TO KING STANISŁAW LESZCZYŃSKI IN MANUSCRIPT <i>TRAVEL DIARY</i> OF 1720-1736 ..... | 211 |

## COMMENTS AND DISCUSSIONS ABOUT EXHIBITIONS

|                                                                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Kamil Frejlich, Piotr Skowroński (Warsaw), <i>HAEC DOMUS...</i> , THAT IS ABOUT LUBOMIRSKI'S BATHHOUSE ON THE MARGINS OF THE EXHIBITION IN THE ROYAL ŁAZIENKI .....  | 225 |
| Agnieszka Żurek (Wrocław), MORE THAN RIBBONS. ABOUT THE EXHIBITION <i>ROCOCO MADNESS! FASCINATION WITH ROCOCO IN SILESIA (18<sup>TH</sup>-21<sup>TH</sup>)</i> ..... | 232 |

## DISCUSSIONS AND OVERVIEWS

|                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Jacek Głazewski (Warsaw), TURN TOWARDS THE PEOPLE'S HISTORY OR THE NOBILITY RESENTMENT? ..... | 239 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Barbara Niebelska-Rajca (Warsaw), BEYOND CLASSICISM. FOUR TYPES OF ANTICLASSICISM IN <i>A COMPANION TO ANTICLASSICISMS IN THE CINQUECENTO</i> .....                                                   | 246 |
| Marek Prejs (Warsaw), CAN LVIV BE ARCADIA? SIDELINE REMARKS ON EWA ROT-BUGA' S BOOK <i>LWOWSKA ARKADIA. STUDIA O „SIELANKACH NOWYCH RUSKICH” JÓZEFA BARTŁOMIEJA ZIMOROWICA</i> .....                  | 256 |
| Estera Lasocińska (Warsaw), „LAUNCH OUT INTO THE DEEP”. REFLECTIONS ON POLISH CALVARIES .....                                                                                                         | 260 |
| REVIEWS AND NOTES                                                                                                                                                                                     |     |
| REVIEW OF A SERIES OF PAPERS PUBLISHED FROM THE ARCHIVES OF JAN KAZIMIERZ UNIVERSITY IN LVIV, EDITED BY MACIEJ FRANZ ( <i>Miroslaw Nagielski</i> ) .....                                              | 265 |
| „TO MAKE THE UKRAINIAN LANGUAGE SOUND IN WARSAW WITH A STRONG VOICE”. THE HISTORY OF THE BLUE SHIP AS SEEN THROUGH THE EYES OF ITS CREATORS AND ACTIVISTS ( <i>Anna Horniatko-Szumilowicz</i> ) ..... | 273 |
| CHRONICLE                                                                                                                                                                                             |     |
| NABOROWSKI. POET – TRANSLATOR – EPISTOLOGRAPHER – PARTICIPANT OF THE GREAT HISTORY, Conference, Warsaw, 23 November 2023 ( <i>Ewa Rot-Buga</i> ) .....                                                | 279 |
| HOSPITALITY IN THE LITERATURE – HOSPITALITY OF THE LITERATURE, Conference from the series “Old-Polish Colloquia”, Kazimierz nad Wisłą, 3-5 June 2024 ( <i>Iwona Kalamon</i> ) .....                   | 282 |
| POLSKA – UKRAINE – COMMONWEALTH. STATE OF RESEARCH – NEW CHALLENGES AND PERSPECTIVES. Polish-Ukrainian conference, Płońsk, 16-17 November 2024 ( <i>Teresa Chynczewska-Hennel</i> ) .....             | 285 |
| AROUND WARSAW UNIVERSITY (January 2022 – December 2023) ( <i>Radosław Rusnak</i> ) .....                                                                                                              | 291 |
| NOTES ABOUT THE AUTHORS .....                                                                                                                                                                         | 293 |